

AMASYA GENELGESİ (20-22 HAZİRAN 1919)

➤ Havza'da çalışmalarını tamamlayan Mustafa Kemal Paşa, Amasya'ya geçti. Burada, daha önce hazırladığı genelgeyi **Rauf (Orbay) Bey, Refet (Bele) Bey, Ali Fuat (Cebesoy) Paşa, Kazım Karabekir Paşa (Erzurum) ve Cemal Paşa (Konya)** tarafından onaylattıktan sonra Anadolu'daki tüm askeri ve sivil makamlara gizli olarak bildirmiştir.

Yorum: Genelgenin diğer komutanlara da onaylatılmasının amacı; **milli mücadeleyi kişisel ve bölgesel olmaktan çıkarma** ve **halk üzerindeki etkisini artırmaktır.**

1- Vatanın bütünlüğü ve milletin bağımsızlığı tehlikededir.
2- İstanbul Hükümeti ve Padişah, üzerlerine düşen görev ve sorumluluğun gereklerini yerine getirememektedir. Bu durum, milletimizi yok olmuş gibi göstermektedir. **(Gerekçe)**

Yorum: 1.ve 2.madde **Kurtuluş Savaşı'nın gerekçesi**dir. **İstanbul Hükümeti'ne ilk defa açıkça karşı çıkılmıştır.**

3- Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
Yorum: **Kurtuluş Savaşı'nın amacı ve yöntemi** yani **nasıl** yapılacağı belirtilmiştir.
İlk defa ulusal egemenlikten bahsedilmiştir.

4- Milletin sesini dünyaya duyurmak için her türlü etki ve denetimden uzak milli bir kurulun oluşturulması gerekmektedir.
Yorum: **Temsil Heyeti'nin oluşturulması fikri ilk defa ortaya atılmıştır.**

5- Anadolu'nun en güvenilir yeri olan Sivas'ta, bir kongre toplanacaktır. Bu kongreye her ilden, milletin güvenini kazanmış üç delege katılacak, bu delegeler Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri ve belediyeler tarafından seçilecektir.

Yorum: Milletin güvenini kazanmış ve **milli mücadele taraftarı** kişilerin seçilmesi ve **vatanın geleceği ile ilgili kararların halkın istekleri doğrultusunda alınmasını sağlamak amaçlanmıştır.**

Zeki DOĞAN
Sosyal Bilgiler Öğretmeni

6- 10 Temmuz'da Doğu illeri adına Erzurum'da bir kongre toplanacaktır.

7- Ordular kesinlikle dağıtılmayacak, askeri ve sivil yöneticiler, görevlerini terk ve teslim etmeyeceklerdir.

Yorum: İlk defa **Mondros Mütarekesi'ne, İtilaf Devletleri'ne ve İstanbul yönetimine açıkça karşı çıkmıştır.** **Gerektiğinde silahlı ve topyekûn bir mücadelenin yapılabileceğinin işaretleri verilmiştir.**

➤ Amasya Genelgesinin yayımlanması üzerine İtilaf Devletleri İstanbul Hükümeti'ne baskı yapmış, Mustafa Kemal 9. Ordu Müfettişliği **görevinden alınmıştır.**
➤ Buna karşılık Mustafa Kemal, **7-8 Temmuz 1919** gecesi **9. Ordu Müfettişliğinden istifa etmiş** ancak İstanbul'a dönmeyeceğini ve Anadolu'da mücadeleyi sürdüreceğini bildirmiştir)

Yorum: Bu durum Mustafa Kemal'in **kararlılığını mücadeleciliğini ve vatanseverliğini** gösterir.

Bilgi:

➤ Mustafa Kemal, TBMM'nin kendisine **"Başkomutanlık"** yetkilerini vermesine kadar sivil olarak mücadelesine devam etmiştir.
➤ **Amasya Genelgesi Mustafa Kemal'in resmi görevle yaptığı son çalışmadır.**

✓ Mustafa Kemal Paşa, her ilin vali ve komutanlarına yazdığı bir mektupla; **"Artık İstanbul, Anadolu'ya hâkim değil, tabi olmak zorundadır."** demiştir.